

Obres escollides de Rosa Luxemburg en català

**LA CRISI SOCIALISTA EN FRANÇA
ROSA LUXEMBURG
1900-1901**

Versió catalana establerta des de:
http://marxists.org/espanol/luxem/02LacrisissocialistaenFrancia_0.pdf

Edicions internacionals Sedov

Fa dinou mesos que aquest gabinet està al timó. Ha complit dues vegades l'edat mitjana d'un gabinet francès: els fatídics nou mesos. Què ha assolit?

Es fa difícil imaginar una contradicció més aguda entre mitjans i fins, tasca i compliment, propaganda prèvia i realització posterior que la que trobem entre les expectatives suscitades pel gabinet Waldeck-Rousseau i les seues realitzacions.

Tot el programa de reformes de la justícia militar es va reduir a la promesa del ministre de guerra que es prendran en compte les "circumstàncies atenuants" en els judicis de guerra. El socialista Pastre va proposar davant la Cambra en la sessió del 27 de desembre passat que se sancionés el servei militar de dos anys, reforma ja sancionada en l'Alemanya semiabsolutista. El ministre de defensa de la República, radical, el general André, va contestar que no podia prendre posició sobre el tema. El socialista Dejeante va proposar en la mateixa sessió que hom expulsi al clero de les acadèmies militars, que es reemplaci el personal religiós de l'hospital militar amb personal laic i que l'exèrcit no distribuísca més literatura religiosa. El ministre de defensa de la república, que té la tasca de secularitzar l'exèrcit, va respondre rebutjant de ple les propostes i glorificant l'espiritualitat de l'exèrcit francès, davant l'ovació tempestuosa dels nacionalistes.

Al febrer de 1900 els socialistes van denunciar una sèrie d'horribles abusos en l'exèrcit, però el govern va rebutjar totes les propostes d'efectuar una investigació parlamentària. El radical Vigne d'Octon va fer algunes revelacions truculentes a la cambra (sessió del 7 de desembre de 1900) sobre la conducta del règim militar francès a les colònies, sobretot a Madagascar i Indoxina. El govern va rebutjar la proposta d'una investigació parlamentària per "perillosa i no adient". Finalment, el clímax: el ministre de guerra va ascendir a la tribuna a la Cambra per a parlar en heroica defensa d'un... oficial de Dragons que va ser boicotejat pels seus col·legues per haver-se casat amb una divorciada.

S'elabora una fórmula legal que afecta les ordes monàstiques de la mateixa manera que a les societats obertes. La seua aplicació contra el clero dependrà de la bona voluntat, i contra els socialistes de la mala voluntat, dels futurs ministres.

La república no ha debilitat les ordes autoritzades. Mantenen la seua propietat de quasi 400 milions de francs, el seu clero secular subvencionat per l'Estat, amb 87 bisbes, 87 seminaris, 42.000 capellans i un pressupost per a publicacions que assoleix al voltant de 40 milions de francs. La força principal del clero rau en la seua influència sobre l'educació de dos milions de xiquets francesos als qui s'enverina a les escoles parroquials per a convertir-los en enemics de la república. El govern s'agita i prohibeix aqueixa educació... quan l'imparteixen les ordes no autoritzades. Però quasi tota l'educació religiosa està a càrrec de les ordes autoritzades i la reforma dels radicals consisteix en traure quinze mil xiquets d'un total de dos milions que estan en mans dels regadors d'aigua beneïda. La capitulació del govern davant l'Església va començar amb el discurs en què Waldeck-Rousseau va saludar al papa i va quedar segellada amb el vot de confiança que els nacionalistes van donar al govern.

La "defensa de la república" a l'estil Waldeck-Rousseau va arribar al seu gran clímax en desembre passat amb l'aprovació de la llei d'amnistia.

Durant dos anys França va estar revoltada. Durant dos anys es van escoltar els crits clamant veritat, llum i justícia. Durant dos anys un assassinat judicial va pesar sobre la seua consciència. La societat se sufocava en una atmosfera enverinada de mentides, perjuri i frau.

Per fi va arribar el govern que defensaria la república. Tot el món va contenir l'alè. El "gran sol de la justícia" estava a punt de sortir.

I ho va fer. El 19 de desembre el govern va obligar la Cambra a aprovar una llei que garantia la immunitat a tots els acusats d'algun crim, que negava la satisfacció legal als acusats falsament, i tancava tots els judicis oberts. Els que ahir eren titllats de perillosos enemics de la república avui són acollits al seu si com a fills pròdigs. Per a defensar la república, s'estén un perdó general a tots els que l'ataquen. Per a rehabilitar la justícia republicana, es nega la reivindicació de totes les víctimes dels fraus judicials.

El radicalisme petit burgès es va mantenir fidel a la seua imatge. En 1893 els radicals burgesos van prendre el timó a través del gabinet de Ribot per a liquidar la crisi originada per l'escàndol de Panamà. Però com es va declarar la república en estat de perill, no es va perseguir els diputats acusats i es va permetre que tot l'assumpte s'esvaís en l'aire. Waldeck-Rousseau, encarregat de solucionar la qüestió Dreyfus, la dissol en un fiasco total "per a tancar-li la porta al perill monàrquic".

La cantilena ja és molt coneguda: "La poderosa obertura que anuncia la batalla es perd en un tímid bufit a penes comença l'acció. Els actors deixen de prendre's seriosament a si mateixos i tota la interpretació cau com un globus unflat punxat amb una agulla." (Marx, *El divuit brumari de Lluís Bonaparte*.)

¿Va ser per a realitzar aquestes mesures grotesques, mesquines, còmiques (parle, no des del punt de vista socialista, ni tan sols d'un partit radical a mitges, sinó simplement en comparació amb les mesures republicanes dels oportunistes de la dècada del 80 com Gambetta, Jules Ferri, Constant i Tirard) va ser per a això que van incorporar un socialista, representant del poder obrer, al gabinet?

L'oportunista Gambetta amb els seus republicans moderats va exigir en 1879 la remoció de tots els monàrquics del govern, i amb aquesta agitació va expulsar MacMahon de la presidència. En 1880 aquests republicans "respectables" van imposar l'expulsió dels jesuïtes i un sistema d'educació lliure i obligatòria. L'oportunista Jules Ferri va destituir a més de 600 jutges monàrquics amb les seues reformes judicials de 1883 i li va donar un fort colp al clero amb la seua llei sobre el divorci. Per a deixar el boulangisme sense sòl, els oportunistes Constant i Tirard van reduir el servei militar de cinc a tres anys.

El gabinet radical de Waldeck-Rousseau no s'ha posat a l'altura tan sols d'aquestes modestíssimes mesures republicanes dels oportunistes. Amb una sèrie de maniobres ambigües arrossegades durant 19 mesos no va aconseguir res, absolutament res. No va reorganitzar la justícia militar gens ni mica. No va reduir el període del servei militar. No va prendre una sola mesura decisiva per a traure els monàrquics de l'exèrcit, el poder judicial i l'administració. No va prendre una sola mesura contra el clero. El que *sí que* va fer va ser mantenir la seua actitud de valentia, fermesa i inflexibilitat, la típica actitud del petit burgès quan cau en problemes. Finalment, després de molts escarafalls, va declarar que la república no està en condicions de prendre mesures contra la colla de canalles militars i ha de deixar-los en llibertat sense més. ¿Per a açò era necessària la col·laboració d'un socialdemòcrata al gabinet?

S'ha dit que la persona de Millerand era indispensable per a muntar el gabinet Waldeck-Rousseau. Hom sap que allò que falta en França no és precisament homes que cobegen una cartera ministerial. Si Waldeck-Rousseau va poder trobar dos generals a les files de l'exèrcit rebel que li serviren de ministres de guerra, podria haver trobat mitja dotzena d'homes en el seu propi partit que estanyen àvids d'ocupar el ministeri de comerç. Però després de conèixer la trajectòria del gabinet cal reconèixer que Waldeck-Rousseau podria haver pres tranquil·lament qualsevol radical que estigués d'acord i la comèdia de la "defensa de la república" no hauria empitjorat per això. Els radicals sempre han sabut comprometre's sense ajuda de fora.

Hem vist que el perill monàrquic, que tant va espantar tothom durant la crisi Dreyfus, va ser més un fantasma que una realitat. Per tant, la "defensa" de Waldeck-Rousseau no era necessària per a salvar la república d'un colp d'Estat. Els que, malgrat tot, continuen defensant l'entrada de Millerand al gabinet fa dos anys, i assenyalen el perill monàrquic com a motiu d'aqueixa entrada i permanència, fan un joc perillós. Com més ombrívola es pinta la situació més lamentables semblen les accions del gabinet i més qüestionable el paper dels socialistes que van entrar al gabinet.

Si el perill monàrquic era, com tractem de demostrar, lleu, els esforços defensius del govern, iniciats amb pompa i circumstància i acabats en un fiasco, van ser una farsa. Si al contrari el perill era gran i seriós, els *bluff* del gabinet constitueixen una traïció a la república i als partits que el recolzen.

Siga com siga, la classe obrera, en enviar Millerand al gabinet, no ha assumit aqueixa "gran part de la responsabilitat" de la que amb tant d'orgull parlen Jaurès i els seus amics.

Simplement s'ha convertit en hereva d'una part de la vergonyosa desgràcia "republicana" del radicalisme petit burgès.

La contradicció entre les esperances posades al gabinet i les realitzacions d'aquest ha posat l'ala Jaurés-Millerand del socialisme francès davant una única alternativa possible. Podria reconèixer la pèrdua de les seues il·lusions, reconèixer la inutilitat de la participació de Millerand en el govern i exigir-ne la renúncia. O podrien declarar-se satisfets amb la política del govern, afirmar que allò que s'ha fet és justament el que s'esperava i disminuir el to de les seues expectatives i consignes per a fer-les coincidir amb l'evaporació gradual de la voluntat d'actuar del govern.

Mentre el gabinet va evitar el problema principal i es va mantenir al terreny de les escaramusses preliminars (i aquesta etapa va durar 18 mesos) totes les tendències polítiques que el seguien, compresos els socialistes, podien surar a favor del corrent. Però la primera mesura significativa del govern, la llei d'amnistia, va traure el problema de les penombres i el va introduir en la brillant llum del dia.

El desenllaç de l'assumpte Dreyfus va ser per als socialistes, els agrada o no, d'importància decisiva. Van aplicar tota la seua tàctica jugant-se aquesta carta, aquesta única carta, durant dos anys. L'assumpte Dreyfus era l'eix de la seua política. El van descriure com "una de les batalles més grans d'aquest segle, una de les més grans de la història de la humanitat!" (Jaurés en *Petit République*, 12 d'agost de 1899.) Retrocedir davant aquesta gran tasca de la classe obrera equivalia a "la pitjor capitulació, la pitjor humiliació" (*Ibid.*, 15 de juliol de 1899). "*Toute la vérité! La pleine lumière!*". "Tota la veritat, plena llum", tal era l'objectiu de la campanya socialista. Res podia detenir Jaurés i els seus correligionaris, ni les dificultats, ni les maniobres dels nacionalistes, ni les protestes del grup socialista dirigit per Guesde i Vaillant.

"Continuem batallant (va proclamar Jaurés amb noble orgull) i si els jutges de Rennes, enganyats per les detestables maniobres dels reaccionaris, tornen a inculpar l'innocent per a salvar els caps militars criminals, demà ens tornarem a alçar, malgrat totes les proclames d'expulsió, malgrat totes les acusacions indirectes de falsificació, distorsió i menyspreu per la lluita de classes, malgrat tots els perills, i cridarem en la cara de jutges i militars: Sou botxins i criminals!" (*Ibid.*, 15 de juliol de 1899.)

Durant el judici de Rennes, Jaurés va escriure confiat: "¡Siga com siga, la justícia triomfarà! Ja està pròxima l'hora de l'alliberament dels màrtirs i del càstig als criminals!" (*Ibid.*, 13 d'agost de 1899.)

Ja al novembre de l'any passat, poc abans de la promulgació de la llei d'amnistia, Jaurés va declarar en Lille: "Jo estava disposat a anar més enllà. Volia prosseguir fins a obligar les bèsties verinoses a escopir el seu verí. Sí, calia perseguir tots els falsificadors, tots els mentiders, tots els criminals, tots els traïdors; cal portar-los a punta de ganivet fins a les cimes de la veritat per a obligar-los a reconèixer els seus crims i la ignomínia dels seus crims abans que res el món." (*Les deux méthodes*, Lille, 1900, p. 5.)

I Jaurés tenia raó. L'assumpte Dreyfus havia despertat totes les forces reaccionàries latents a França. El militarisme, aqueix vell enemic de la classe obrera, s'havia mostrat de cos sencer, i calia dirigir totes les llances contra aqueix cos. Per primera vegada es va convocar la classe obrera a combatre en una gran batalla política. Jaurés i els seus amics van conduir la classe obrera a la lluita, obrint així una nova era en la història del socialisme francès.

Quan es va presentar la llei d'amnistia davant la Cambra, els socialistes de dreta es van trobar sobtadament davant un Rubicó. Quedava clar que el govern que s'havia constituït per a liquidar la crisi Dreyfus, en compte de "fer llum", en compte de revelar "tota la veritat" i posar els dèspotes militars de genolls, havia apagat la llum i la veritat i s'havia clavat davant els dèspotes militars. Va ser una traïció a les esperances que Jaurés i els seus amics havien dipositat en el govern. La cartera ministerial es va revelar com a ferramenta inútil per a la política socialista i la defensa de la república. La ferramenta s'havia girat contra el seu amo. Si el grup de Jaurés volia romandre fidel a la seua posició en la campanya a favor de Dreyfus i per la defensa de la república, havia de prendre les armes immediatament i utilitzar tots els mitjans per a derrotar la llei d'amnistia. El govern havia posat les seues cartes sobre la taula. Havia que posar un triomf.

Però resoldre el problema de l'amnistia era decidir la sort del gabinet. Atès que els nacionalistes es van declarar contraris a l'amnistia i van convertir l'assumpte en un vot de confiança al govern, era fàcil formar una majoria contra el projecte i provocar la caiguda del gabinet.

Jaurés i els seus amics es van veure davant la necessitat d'escollir entre prosseguir la seua campanya per Dreyfus fins al final o recolzar el gabinet de Waldeck-Rousseau, "tota la veritat" o el gabinet, la defensa de la república o la cartera de Millerand. Els platets de la balança es van mantenir en equilibri a penes uns pocs minuts. Waldeck-Millerand tenia més pes que Dreyfus. L'últimàtum del gabinet va aconseguir allò que els manifestos d'excomunió de Guesde i Vaillant no havien aconseguit: per a salvar el gabinet els jauresistes van votar a favor de l'amnistia i van capitular així en la campanya per Dreyfus.

La sort estava tirada. En acceptar la llei d'amnistia, els socialistes de dreta van convertir en guia per a l'acció, no els seus propis interessos polítics sinó mantenir al timó el gabinet de Waldeck-Rousseau. El vot per la llei d'amnistia va ser el Waterloo de la seua campanya per Dreyfus. En un obrir i tancar d'ulls, Jaurés va liquidar tot el seu treball de dos anys.

Després de vendre el seu paquet accionari polític, el grup de Jaurés va prosseguir alegrement el seu camí. Per a salvar el govern va liquidar (amb reserves i amb gran desordre intern per l'elevat cost) l'objectiu de dos anys de tremendes batalles: "Tota la veritat, la plena llum". Però per a justificar el seu suport a un govern de fiascos polítics, havien de negar els fiascos. El pas següent va ser la justificació de la seua capitulació davant el govern.

El govern va arxivar l'assumpte Dreyfus en compte de lluitar fins al final. Però això era necessari per a "posar fi als judicis que han esdevingut inútils i monòtons i no avorir el poble amb l'excés de publicitat, que acabaria per enfosquir la veritat". (Jaurés en *Petit République*, 18 de desembre de 1900.)

És cert que dos anys enrere s'havia cridat tota la "França lleial i honesta" a jurar: "Jure que Dreyfus és innocent, que els innocents seran reivindicats i els culpables castigats". (*Ibid.*, 9 d'agost de 1899.)

Però avui "aquests judicis serien absurds. Cansarien el país sense donar-li claredat i danyarien la causa que tractem de servir [...] La vertadera justificació de l'assumpte Dreyfus està avui en el treball per la república en el seu conjunt." (*Ibid.*, 18 de desembre de 1900.)

Un altre pas més i els vells herois de la campanya per Dreyfus esdevenen molestos fantasmes del passat, als que cal liquidar ràpidament.

Zola, el "gran defensor de la justícia", l'"orgull de França i de la humanitat", el de l'estabornidor *J'Accuse!*, protesta contra la llei d'amnistia. Insisteix, com abans, en "tota la veritat, la plena llum". Torna a acusar. Quina confusió! Potser no comprèn (pregunta Jaurés) que ja hi ha "suficient llum" com per a arribar a totes les ments? Zola hauria d'oblidar que no hi ha rehabilitació per una cort de justícia i recordar la seua glorificació "per part d'aqueix gran jutge, la humanitat en el seu conjunt" i, per favor, tinga la bondat de no molestar-nos més amb aqueix etern *J'Accuse!* "Res d'acusacions, res de repeticions sense sentit!" (*Ibid.* 24 de desembre de 1900.) El treball per la república en el seu conjunt, això és el que importa.

L'heroic Picquart, "honor i orgull de l'exèrcit francès", "vertader cavaller de la veritat i la justícia" considera que la seua crida a files sota la llei d'amnistia és un insult i el rebutja. Quina arrogància! Potser el govern no li ofereix, amb la reincorporació, "la reivindicació més brillant"? Picquart té tot el dret, per cert, que la veritat quede registrada en les actes de la cort de justícia. Però el bon amic Picquart no ha d'oblidar que la veritat concerneix la humanitat en el seu conjunt, no sols el coronel Picquart. I en comparació amb la humanitat de conjunt, la reivindicació de Picquart queda prou enxiuquida. "En efecte, no ens hem de limitar, en la nostra recerca de la justícia, als casos individuals" (Gerault-Richard en *Petit République*, 30 de desembre de 1900.) El treball per la república en el seu conjunt, això és el que importa.

Dreyfus, aqueix "exemple de patiment humà en la seua més profunda agonia", "encarnació de la humanitat mateixa al pinacle de l'infortuni i la desesperació" (Jaurés, *Petit République*, 10 d'agost de 1898), es va defensar, confús, contra la llei d'amnistia, que va liquidar la seua última esperança d'obtenir la seua rehabilitació legal. "Quina rapacitat!" Potser els seus torturadors no pateixen prou? Esterhazy s'arrossega pels carrers de Londres "famolenc, el seu esperit trencat". Boisdeffre va haver de fugir de l'Estat Major. Gonse ja no està als llocs superiors de l'escalafó i se sent deprimat.

DePellieux va morir en desgràcia. Henry es va suïcidar degollant-se. A Du Paty de Clam li han donat de baixa. ¿Què més es pot demanar? Potser els reprotxes de la consciència no són càstig suficient per als criminals? I si Dreyfus no està satisfet amb aquest desenllaç dels esdeveniments i exigeix que la justícia humana castigue, que tinga paciència. “Vindrà l’hora en què els desgraciats seran castigats.” (Jaurés, *ibíd.*, 5 de gener de 1901.) “Vindrà l’hora”, però el bon Dreyfus ha de comprendre que hi ha problemes més importants que aquests judicis “avorrits i interminables”. “Tenim quelcom millor que traure de l’assumpte Dreyfus que tota aquesta agitació, aquests actes de venjança.” (Gerault-Richard, *Petit République*, 15 de desembre de 1900). El treball per la república en el seu conjunt, això és el que importa.

Un pas més, i el grup de Jaurés considerarà que tota crítica a la política del govern, al qual va oferir el cas Dreyfus com a boc emissari, és jugar frívolament amb el “govern de defensa republicana”.

Gradualment s’eleven les veus més sòbries del camp jauresista per a qüestionar l’acció del gabinet en la “democratització de l’exèrcit” i la “secularització de la república”. Quina falta de serietat! És terrible “desacreditar sistemàticament i impacientment [després de divuit mesos, R L] les primeres realitzacions del nostre comú esforç... ¿Per a què descoratjar el proletariat?” (Jaurés, *Petit République*, 5 de gener de 1901.) ¿El projecte del govern per a les ordes religiosos va ser una capitulació davant l’Església? Només un “diletant i trampós” podria afirmar-ho. En realitat és “la més gran lluita entre l’Església i la societat burgesa des de les lleis sobre la secularització de les escoles.” (12 de gener de 1901.)

I si, en general, el govern va de fiasco en fiasco, potser no queda “la certesa de futures victòries”? (*Ibíd.*, 5 de gener de 1901.) No es tracta únicament de lleis: el treball per la república en el seu conjunt, això és el que importa.

Després de tanta demora, què significa “treballar per la república en el seu conjunt”? Ja no és la liquidació de l’assumpte Dreyfus, ni la reorganització de l’exèrcit, ni la subordinació de l’Església. A penes es veu amenaçada l’existència del gabinet, s’oblida tota la resta. Basta que el govern, per a aconseguir l’aprovació de les mesures de la seua preferència, les plantege com a vot de confiança, perquè Jaurés i els seus amics entren en sendera.

Ahir el gabinet va haver d’actuar defensivament per a salvar la república. Avui, cal abandonar la defensa de la república per a salvar el gabinet. “Treballar per la república en el seu conjunt” significa avui la mobilització de totes les forces republicanes per a mantenir el gabinet de Waldeck-Millierand al timó...

La línia actual del grup de Jaurés respecte de la política del govern està, en un cert sentit, en contradicció amb la seua posició durant l’assumpte Dreyfus. Però en un altre sentit és la continuació directa de la política anterior. El mateix principi (unitat amb els demòcrates burgesos) forma la base de la política socialista en ambdós casos. Va servir durant dos anys de lluita sense quarter per Dreyfus, i avui, quan els demòcrates burgesos abandonen la lluita, els socialistes també liquiden la campanya per Dreyfus i abandonen tot intent de reformar l’exèrcit i canviar les relacions entre la república i l’Església.

En compte de fer de la lluita política independent del Partit Socialista l’element *permanent*, *fonamental*, i de la unitat amb els radicals burgesos l’element *variable* i *circumstancial*, Jaurés formula la tàctica oposada: l’aliança amb els demòcrates burgesos es converteix en element *constant*, i la lluita política independent en l’element *circumstancial*.

Ja en la campanya per Dreyfus els socialistes jauresistes no van comprendre la frontera entre els camps burgès i proletari: si per als amics de Dreyfus es tractava de lluitar contra un subproducte del militarisme (netejar l’exèrcit i suprimir la corrupció), un socialista havia de considerar-ho com una lluita contra l’arrel del mal: l’exèrcit professional. I si per als radicals burgesos la consigna central i única de la campanya era justícia per a Dreyfus i càstig dels culpables, per a un socialista l’assumpte Dreyfus havia de servir de base per a agitar a favor del sistema de milícies. Només així l’assumpte Dreyfus i els admirables esforços de Jaurés i els seus amics li haurien fet un gran servei d’agitació al socialisme. En la realitat, però, l’agitació dels socialistes va transcórrer pels mateixos canals estrets que l’agitació dels radicals burgesos, amb unes quantes excepcions individuals en què hi havia alguna referència al significat profund del problema Dreyfus. Va ser en aquesta esfera, precisament,

que, malgrat els seus majors esforços, perseverança i brillantor, els socialistes no van ser l'avantguarda sinó simplement els col·laboradors i companys de lluita del radicalisme burgès. Amb l'entrada de Millerand al gabinet radical, els socialistes van quedar en el mateix terreny que els seus aliats burgesos.

El fet que divideix la política socialista de la política burgesa és que els socialistes s'oposen a tot l'ordre existent i han d'actuar en un parlament burgès fonamentalment en qualitat d'*oposició*. L'activitat socialista al parlament compleix el seu objectiu més important, l'educació de la classe obrera, a través de la crítica sistemàtica del partit dominant i de la seua política. Els socialistes estan massa distants de l'ordre burgès com per a imposar reformes pràctiques i profundes, de caràcter progressiu. Per tant, l'oposició principista al partit dominant es converteix, per a tot partit d'oposició, i sobretot per al socialista, en l'únic mètode viable per a aconseguir resultats pràctics.

En no tenir la possibilitat d'imposar la seua política mitjançant una majoria parlamentària, els socialistes es veuen obligats a una lluita constant per a arrancar-li concessions a la burgesia. Poden aconseguir-ho fent una oposició crítica de tres maneres: 1) Les seues consignes són les més avançades, de manera que quan competeixen en les eleccions amb els partits burgesos fan valdre la pressió de les masses que voten. 2) Denuncien constantment el govern davant el poble i agiten l'opinió pública. 3) La seua agitació dins i fora del parlament atrau masses cada vegada més nombroses i així es converteixen en una potència amb la qual han de comptar el govern i el conjunt de la burgesia.

Quan Millerand va entrar al gabinet els socialistes de Jaurés van tancar els tres camins d'apropament a les masses.

Per damunt de tot, la crítica implacable de la política del govern és quelcom impossible per als socialistes de Jaurés. Quan volen fustigar el gabinet per la seua debilitat, les seues mesures a mitges, la seua traïció, els cops recauen sobre les seues pròpies esquenes. Si els esforços que fa el govern per a defensar la república acaben en un fiasco, sorgeix immediatament la pregunta de què fa un socialista en semblant govern. Per a no comprometre la cartera de Millerand, Jaurés i els seus amics han de mantenir-se en silenci davant tots els actes del govern que podrien utilitzar per a obrir els ulls de la classe obrera. És un fet que des que es va organitzar el gabinet Waldeck-Rousseau totes les crítiques al govern han desaparegut de les pàgines de l'òrgan de l'ala dreta del moviment socialista, *Petit République*, i cada vegada que es formula una crítica Jaurés s'afanya a titllar-la de "nerviosisme", "pessimisme", "extremisme". La primera conseqüència de la participació socialista en un gabinet de coalició és, doncs, el cessament de la més important de les activitats socialistes i, sobretot, de l'activitat parlamentària: *l'educació política i esclariment de les masses*.

Més fins i tot, en tots els casos en què han fet crítiques, els partidaris de Millerand les han desproveït de tota significació pràctica. La seua conducta en l'assumpte de l'amnistia va demostrar que per a ells cap sacrifici és excessiu quan es tracta de mantenir el govern en el poder. Va revelar que estan disposats per endavant a votar a favor del govern *en tots els casos* en què aquest els apunte al pit amb una pistola, donant-li un vot de confiança.

És cert que els socialistes d'un país governat per un parlament no poden actuar tan lliurement com, per exemple, en el Reichstag alemany, on poden utilitzar la seua condició d'oposició sense témer les conseqüències i expressar-la en tot moment sense embuts. Al contrari, els socialistes francesos, en virtut del "mal menor", es consideren obligats a defensar el govern amb els seus vots. Però d'altra banda és justament a través del parlament que els socialistes s'apoderen d'una arma esmolada per a suspendre-la qual espasa de Dàmocles sobre el cap del govern i agregar-li èmfasi a les seues consignes i crítiques. Però en posar-se en situació de dependència del govern a través del lloc de Millerand, Jaurés i els seus amics van independitzar el govern. En compte de poder utilitzar l'espectre d'una crisi de gabinet per a exigir-li concessions al govern, els socialistes, al contrari, van col·locar el govern en situació d'utilitzar la crisi de gabinet com a espasa de Dàmocles sobre el cap dels socialistes, a ser utilitzada en tot moment per a mantenir-los en sendera.

El grup de Jaurés s'ha convertit en un segon Prometeu encadenat. Un exemple viscut d'això és el recent debat sobre la llei de reglamentació del dret d'associació. Viviani, correigionari de Jaurés, va espedaçar la proposta del govern sobre les ordes religioses en un brillant discurs davant la Cambra i va plantejar la vertadera solució al problema. Però quan Jaurés l'altre dia, després de cobrir el discurs

d'elogis encesos, posa en boca del govern les respostes a les crítiques de Viviani i, sense ni tan sols esperar l'obertura del debat per a tractar de millorar la proposta del govern, aconsella els socialistes i radicals que garantiscuen l'aprovació de les mesures del govern a qualsevol preu, destrueix tot l'impacte polític del discurs de Viviani.

La cartera ministerial de Millerand transforma (com a segona conseqüència) la crítica socialista dels seus amics a la Cambra en discursos per als dies de festa, *faltats de tota influència sobre la política pràctica del govern*.

Finalment, la tàctica de pressionar els partits burgesos perquè avancen es revela, en aquesta instància, com un somni desproveït de contingut.

Per a salvaguardar l'existència futura del govern els partidaris de Millerand creuen que han de mantenir la més estreta col·laboració amb els altres grups d'esquerra. El grup de Jaurés queda sotaigat per la tolla "republicana" d'esquerra, de la qual Jaurés és el cervell.

Els amics socialistes de Millerand que estan al seu servei exerceixen el paper que en general està reservat als radicals burgesos.

Sí; contràriament al que succeeix en general, els radicals constitueixen l'oposició més coherent dins l'actual majoria republicana i els socialistes són l'ala dreta, els elements oficialistes moderats.

D'Octon i Pelletan, radicals ambdós, van exigir una investigació de l'horrorosa administració colonial, mentre dos diputats socialistes de l'ala dreta van votar en contra. El radical Vazeille es va oposar a l'estrangulació de l'assumpte Dreyfus mitjançant la llei d'amnistia, mentre que els socialistes van votar contra Vazeille.

Finalment, és el radical socialistaide Pelletan qui els dona el següent consell als socialistes: "El problema es redueix a açò: ¿un govern existeix per a servir les idees del partit que el sustenta, o per a conduir aqueix partit a la traïció de les seues idees? Ah, però els que mantenim al timó no ens enganyen! A excepció de dues o tres ministres, tots governeu com ho faria un gabinet encapçalat per Meline. I aqueixos partits que haurien d'advertir i fustigar el gabinet s'arrosseguen davant ell. Jo per la meua part sóc dels que consideren que l'intent del Partit Socialista de col·locar un dels seus homes en el poder en compte d'aïllar-se en una lluita sistemàtica contra el govern és una estratègia excel·lent. Sí, considere que és de les millors. Però, ¿per a què? Perquè les mesures progressives del gabinet reben suport adicional dels socialistes, no per a tenir-los d'ostatges justificant les pitjors omissions del gabinet... Avui Waldeck-Rousseau ja no és un aliat, com voldríem creure, sinó la guia per a la consciència dels partits progressistes. I ell els guia, em sembla, massa lluny. Per a fer-se obeir li basta traure de la butxaca l'espectre de la crisi de gabinet. Atenció! La política d'aquest país perdrà quelcom quan nosaltres i vostès formem una nova categoria de suboportunistes." (*Dépêche de Toulouse*, 29 de desembre de 1900.)

Socialistes que tracten de traure els demòcrates petitburgesos de l'oposició al govern, demòcrates petitburgesos que acusen els socialistes d'arrossegar-se davant el govern i traïr les seues idees: aquest és el punt més baix a què haja arribat el socialisme mai, i al mateix temps la conseqüència última del ministerialisme socialista...

Edita: ***Germinal – nucli en defensa del marxisme***

Per a posar-te en contacte amb nosaltres: germinal_1917@yahoo.es

Visita la nostra pàgina: www.grupgerminal.org